

Persbericht

PB05-113
30 september 2005
9.30 uur

Banenverlies tot staan gekomen

In het tweede kwartaal van 2005 waren er vrijwel evenveel banen als in het eerste kwartaal. Voor seizoenseffecten gecorrigeerd nam het aantal banen van werknemers met 4 duizend toe. Deze lichte stijging komt na twee jaar van banenverlies. De loonkosten per werknemer kwamen in het tweede kwartaal 2,4 procent hoger uit dan een jaar eerder, mede door hogere pensioenpremies. Dit blijkt uit cijfers van het CBS.

Voor het eerst in twee jaar geen banenverlies

Een vergelijking van seizoengecorrigeerde kwartaalcijfers geeft de meest recente ontwikkelingen weer. Voor het eerst sinds het begin van 2003 is van kwartaal op kwartaal sprake van een lichte groei, en wel van 4 duizend banen. In de loop van 2003 gingen er gemiddeld 40 duizend banen per kwartaal verloren. Sindsdien is de daling teruggelopen tot 15 duizend in het eerste kwartaal van 2005, gevolgd door de lichte groei in het tweede kwartaal.

Achter deze cijfers gaat een sterk uiteenlopende ontwikkeling tussen bedrijfsleven en collectieve sector schuil. In 2002 daalde het aantal banen in het bedrijfsleven al, maar dit werd gecompenseerd door de hoge banengroei in de collectieve sector (overheid, onderwijs en vooral zorg). In 2003 gaat het banenverlies in het bedrijfsleven steeds sneller en wordt dit niet meer gecompenseerd door de collectieve sector. Vanaf begin 2004 loopt het banenverlies in het bedrijfsleven steeds verder terug, terwijl de groei in de collectieve sector juist sterk afvlakt.

Meer banen bij zakelijke dienstverleners en zorg

De bescheiden werkgelegenheidsgroei in het tweede kwartaal is te danken aan meer banen in de zakelijke dienstverlening en de gezondheidszorg. Deze stijging was groter dan de daling in een aantal andere bedrijfstakken zoals de industrie en de bouw.

De groei in de zakelijke dienstverlening is voor het grootste deel het gevolg van meer uitzendwerk, maar ook in branches als de computerservicebureaus, reclamebureaus en economische dienstverlening gaat het beter met de werkgelegenheid. In andere delen van het bedrijfsleven neemt de werkgelegenheid nog steeds af, maar is het tempo van daling wel trager.

Meer vrouwen aan het werk

In vergelijking met een jaar geleden lag het aantal banen in Nederland nog wel 41 duizend lager, maar ook in de jaar-op-jaar vergelijking tekent zich een verbetering van de arbeidsmarkt af. Begin 2004 was het aantal banen nog 136

duizend lager dan een jaar eerder. Voor het eerst in anderhalf jaar zijn er meer vrouwen (10 duizend) aan het werk. Het aantal banen dat bezet wordt door mannen is nog wel 52 duizend lager, maar ook hier vlakt de daling af.

Ook in voltijdbanen vlakt de werkgelegenheidsdaling sterk af

In het tweede kwartaal van 2005 was de werkgelegenheid in arbeidsjaren (voltijdbanen) 0,8 procent lager dan een jaar eerder. Ook in arbeidsjaren uitgedrukt liep de werkgelegenheid duidelijk langzamer terug. Wel is het verlies aan werkgelegenheid in arbeidsjaren relatief iets groter dan in banen, waarvan er 0,6 procent minder waren. Dit komt doordat de bedrijfstakken met veel deeltijdwerk, zoals de zorg en de zakelijke dienstverlening, het beter doen dan de bedrijfstakken met weinig deeltijdwerk zoals de bouw en de industrie.

Loonkosten stijgen vooral door hogere pensioenpremies

De loonkosten per arbeidsjaar waren in het tweede kwartaal van dit jaar 2,4 procent hoger dan in hetzelfde kwartaal van 2004. Deze stijging is duidelijk hoger dan de CAO-loonstijging, die in het tweede kwartaal terugliep tot 0,6 procent. Het verschil wordt voor een belangrijk deel gemaakt door de fors verhoogde pensioenpremies. De loonkostenstijging loopt niet sterk uiteen tussen de bedrijfstakken. Het laagst was de loonkostenstijging bij de banken en verzekeraars met 1,8 procent, het hoogst in de industrie met 3,4 procent.

Technische toelichting

Algemeen

Bovenstaande gegevens zijn ontleend aan de Arbeidsrekeningen: deze vormen een geïntegreerd stelsel van gegevens over de arbeidsmarkt. De raming van de werkgelegenheid vindt nu meer geïntegreerd plaats via het nieuwe Sociaal Statistisch Bestand (SSB), waarin naast de waarnemingen van de diverse enquêtes van het CBS ook informatie uit registers van o.a. belastingdienst, sociale verzekering en Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens (GBA) is gebruikt. Hiernaast worden diverse bronnen gebruikt, zoals de jaar- en kwartaalcijfers uit de Enquête Werkgelegenheid en Lonen en de Enquête Beroepsbevolking. De Arbeidsrekeningen maken deel uit van de Nationale rekeningen.

Achtergrondinformatie bijstellingen

Op 11 augustus is als gebruikelijk een eerste raming van het *totaal* aantal banen en arbeidsjaren van werknemers voor het tweede kwartaal van 2005 gepubliceerd. Deze raming is nu herzien en uitgebreid met een verdeling naar bedrijfstakken en naar geslacht.

In dit persbericht zijn de cijfers over de loonkostenontwikkeling in het eerste kwartaal van 2005 neerwaarts aangepast. Rekening is nu gehouden met de lagere variabele WAO-premie voor werkgevers.

De cijfers kunnen later nog worden aangepast, met name in het kader van de reguliere jaarlijkse aanpassing van de Nationale rekeningen, die voor het eerst weer plaatsvindt in juni 2006. De seizoengecorrigeerde cijfers van

voorgaande kwartalen kunnen fractioneel zijn veranderd door herberekening van het seizoenpatroon.

Overige informatie

Voor het samenstellen van de kwartaalgegevens over werkgelegenheid en lonen is vooral gebruik gemaakt van de kwartaaluitkomsten van de Enquête Werkgelegenheid en Lonen. Dit onderzoek meet elk kwartaal het aantal banen bij bedrijven en instellingen per ultimo van een kwartaal en de loonsommen van werknemers in dat kwartaal. Dit gebeurt op basis van een steekproef bij bedrijven en instellingen.

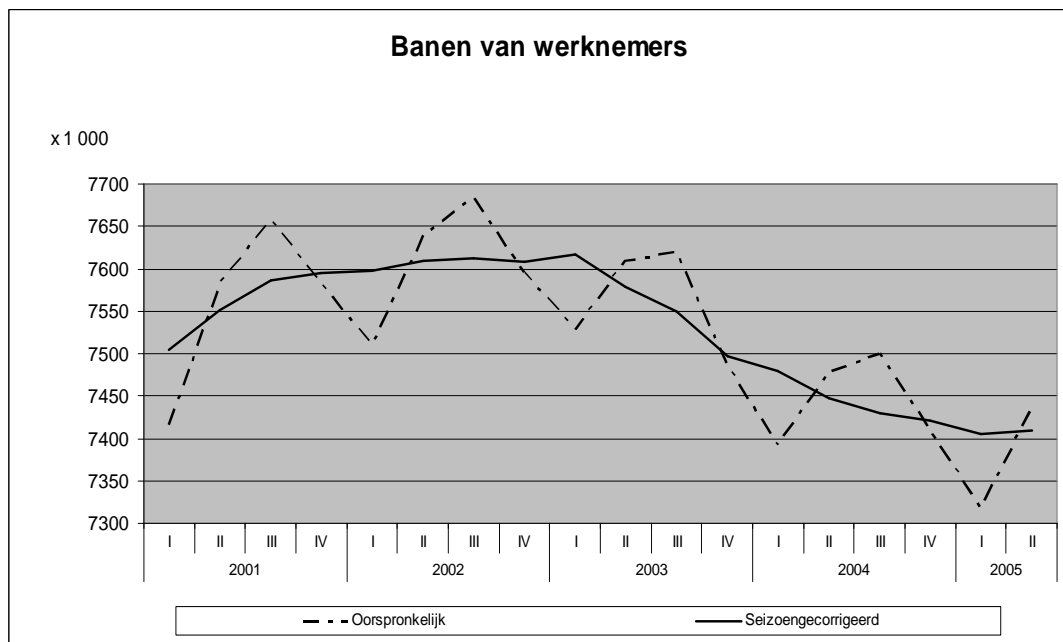
De gegevens in dit persbericht hebben uitsluitend betrekking op banen van *werknemers*. Zelfstandigen blijven dus buiten beschouwing. Het aantal banen van werknemers in de Arbeidsrekeningen is het gemiddelde aantal banen in een kwartaal of in een jaar. Tot voor kort werden alleen jaar-op-jaarmutaties van kwartalen gepubliceerd. Sinds oktober 2004 worden voor de banen ook seizoengecorrigeerde kwartaalcijfers gepubliceerd. Hierdoor is ook vergelijking van kwartaal op kwartaal mogelijk. Omslagen in de ontwikkeling worden bij seizoengecorrigeerde cijfers eerder zichtbaar.

Een arbeidsjaar wordt berekend door alle (deeltijd)banen om te rekenen naar voltijdbanen. Twee halve banen leveren samen dus één arbeidsjaar op. Arbeidsjaar en voltijdbaan worden hier gebruikt als synoniemen.

De loonkosten voor werkgevers bestaan uit twee componenten: lonen en salarissen enerzijds en sociale premies ten laste van werkgevers anderzijds. Dit begrip loonkosten komt overeen met het begrip beloning van werknemers in de Nationale rekeningen.

Voor de CAO-loonstijging is de CAO-loonstijging per maand inclusief bijzondere beloningen genomen.

Onder bedrijfsleven wordt in dit persbericht verstaan: alle bedrijfstakken minus openbaar bestuur, onderwijs en gezondheids- en welzijnszorg. De gegevens over de relatief kleine bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie en water (respectievelijk 9 en 31 duizend banen) zijn in de industrie opgenomen.

Bron: CBS

Tabel 1. Banen van werknemers naar bedrijfstak

	2003	2004	2004		2005		
			II	III	IV	I	II
1000 banen							
Landbouw en visserij	135	134	135	150	128	116	130
Industrie 1)	993	955	960	951	946	932	935
Bouwnijverheid	405	380	383	380	374	366	369
Handel	1255	1225	1225	1230	1226	1197	1213
Horeca	270	265	274	269	257	254	268
Vervoer en communicatie	470	458	460	458	455	449	451
Financiële instellingen	278	275	276	276	278	269	273
Zakelijke dienstverlening	1306	1294	1302	1318	1276	1292	1325
Openbaar bestuur	553	540	544	536	535	532	534
Gesubsidieerd onderwijs	438	442	443	439	445	439	444
Gezondheids- en welzijnszorg	1122	1144	1140	1157	1154	1142	1160
Cultuur en overige dienstverlening	337	334	337	336	335	329	335
Totaal	7561	7445	7478	7500	7410	7317	7437
w.v. mannen	4151	4069	4086	4089	4060	3970	4034
Vrouwen	3409	3376	3393	3411	3350	3347	3403
%-verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar							
Landbouw en visserij	-1,4	-1,0	-1,8	-1,5	1,5	-3,9	-3,9
Industrie 1)	-3,3	-3,9	-4,3	-4,0	-2,9	-3,1	-2,6
Bouwnijverheid	-4,5	-6,1	-6,5	-6,1	-5,6	-4,7	-3,7
Handel	-0,9	-2,3	-2,4	-2,3	-2,4	-1,8	-1,0
Horeca	-3,0	-1,7	-1,4	-2,3	-1,5	-2,3	-2,2
Vervoer en communicatie	-1,9	-2,6	-2,7	-2,7	-2,2	-2,2	-1,8
Financiële instellingen	-2,9	-0,8	-0,6	-0,4	0,2	-1,3	-1,0
Zakelijke dienstverlening	-2,9	-0,9	-2,0	-0,6	1,2	1,1	1,8
Openbaar bestuur	2,3	-2,4	-2,2	-2,7	-2,7	-2,2	-1,9
Gesubsidieerd onderwijs	2,0	0,8	1,5	0,7	-0,3	0,1	0,2
Gezondheids- en welzijnszorg	5,4	2,0	2,4	1,6	1,8	1,6	1,7
Cultuur en overige dienstverlening	2,0	-0,8	-1,1	-0,9	-0,7	-0,2	-0,3
Totaal	-0,6	-1,5	-1,7	-1,6	-1,0	-1,0	-0,6
w.v. mannen	-2,5	-2,0	-2,2	-1,9	-1,5	-1,8	-1,3
Vrouwen	1,8	-1,0	-1,2	-1,2	-0,4	-0,1	0,3

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

Bron: CBS

Tabel 2. Banen van werknemers naar bedrijfstak, seizoengecorrigeerd

	2003	2004	2004			2005	
			II	III	IV	I	II
1000 banen							
Landbouw en visserij	135	134	134	134	133	129	129
Industrie 1)	993	955	957	950	945	936	932
Bouwnijverheid	405	380	382	377	373	371	368
Handel	1255	1225	1227	1222	1217	1214	1214
Horeca	270	265	266	263	263	262	260
Vervoer en communicatie	470	458	459	456	455	452	450
Financiële instellingen	278	275	276	275	275	273	273
Zakelijke dienstverlening	1306	1294	1289	1292	1298	1307	1314
Openbaar bestuur	553	540	541	538	536	532	531
Gesubsidieerd onderwijs	438	442	442	442	442	442	443
Gezondheids- en welzijnszorg	1122	1144	1141	1146	1152	1154	1162
Cultuur en overige dienstverlening	337	334	334	334	334	333	333
Totaal	7561	7445	7448	7431	7420	7405	7409
%-verandering t.o.v. vorige periode							
Landbouw en visserij	-1,4	-1,0	-0,3	0,0	-1,0	-2,3	-0,7
Industrie 1)	-3,3	-3,9	-0,9	-0,7	-0,6	-0,9	-0,4
Bouwnijverheid	-4,5	-6,1	-1,7	-1,3	-1,1	-0,6	-0,6
Handel	-0,9	-2,3	-0,6	-0,4	-0,4	-0,3	0,1
Horeca	-3,0	-1,7	-0,8	-1,1	-0,1	-0,3	-0,7
Vervoer en communicatie	-1,9	-2,6	-0,8	-0,6	-0,4	-0,5	-0,4
Financiële instellingen	-2,9	-0,8	0,1	0,0	-0,1	-0,9	0,1
Zakelijke dienstverlening	-2,9	-0,9	-0,5	0,3	0,4	0,7	0,5
Openbaar bestuur	2,3	-2,4	-0,5	-0,6	-0,5	-0,6	-0,3
Gesubsidieerd onderwijs	2,0	0,8	0,2	-0,1	0,0	0,1	0,2
Gezondheids- en welzijnszorg	5,4	2,0	0,4	0,5	0,5	0,2	0,8
Cultuur en overige dienstverlening	2,0	-0,8	-0,1	0,0	0,0	-0,2	-0,1
Totaal	-0,6	-1,5	-0,4	-0,2	-0,1	-0,2	0,1

1) inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

Bron: CBS

Tabel 3. Arbeidsvolume van werknemers naar bedrijfstak

	2003	2004	2004			2005	
			II	III	IV	I	II
1000 arbeidsjaren							
Landbouw en visserij	92	91	93	100	87	82	89
Industrie 1)	899	862	866	859	854	843	844
Bouwnijverheid	388	364	366	363	359	350	352
Handel	897	880	879	881	880	864	871
Horeca	148	146	150	148	142	141	147
Vervoer en communicatie	391	379	382	379	375	374	375
Financiële instellingen	241	239	239	239	242	233	237
Zakelijke dienstverlening	930	919	925	932	906	923	940
Openbaar bestuur	486	473	476	470	470	466	466
Gesubsidieerd onderwijs	331	333	334	331	335	330	334
Gezondheids- en welzijnszorg	757	772	769	777	780	773	778
Cultuur en overige dienstverlening	237	235	236	236	237	232	235
Totaal	5797	5694	5714	5714	5667	5611	5667
w.v. mannen	3609	3526	3538	3533	3510	3456	3489
vrouwen	2188	2168	2176	2182	2158	2154	2178
%-verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar							
Landbouw en visserij	-1,5	-1,1	-2,0	-1,9	2,1	-3,7	-4,2
Industrie 1)	-3,3	-4,0	-4,5	-4,2	-3,0	-3,1	-2,6
Bouwnijverheid	-4,4	-6,2	-6,6	-6,3	-5,6	-4,7	-3,7
Handel	-1,7	-2,0	-2,0	-1,8	-2,3	-1,7	-0,9
Horeca	-2,4	-1,4	-1,1	-1,9	-0,8	-2,4	-2,1
Vervoer en communicatie	-2,1	-2,9	-3,0	-2,9	-2,5	-2,2	-1,8
Financiële instellingen	-3,6	-0,8	-0,4	-0,2	-0,4	-1,3	-1,0
Zakelijke dienstverlening	-2,7	-1,2	-1,9	-0,5	0,1	0,8	1,6
Openbaar bestuur	2,1	-2,5	-2,3	-2,8	-3,2	-2,4	-2,1
Gesubsidieerd onderwijs	2,1	0,3	1,0	0,3	-0,6	-0,1	0,0
Gezondheids- en welzijnszorg	5,3	2,0	2,5	1,8	1,4	1,4	1,3
Cultuur en overige dienstverlening	2,0	-0,8	-1,1	-0,9	-0,7	-0,2	-0,3
Totaal	-0,9	-1,8	-1,9	-1,7	-1,5	-1,3	-0,8
w.v. mannen	-2,5	-2,3	-2,4	-2,2	-2,0	-1,9	-1,4
vrouwen	1,8	-0,9	-0,9	-1,0	-0,7	-0,2	0,1

1) inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

Bron: CBS

Tabel 4. Loonkosten per arbeidsjaar naar bedrijfstak

	2003	2004	2004		2005		
			II	III	IV	I [#]	II
	Per jaar	Per kwartaal					
	1000 euro						
Landbouw en visserij	32,7	33,9	9,5	7,7	8,5	8,2	9,4
Industrie 1)	44,2	45,9	13,2	10,5	11,4	11,2	13,7
Bouwnijverheid	40,9	42,9	12,1	10,3	10,5	10,3	12,5
Handel	36,6	37,8	10,8	8,7	9,2	9,3	11,1
Horeca	28,0	28,2	7,6	6,8	6,9	7,1	7,9
Vervoer en communicatie	43,2	44,7	12,7	10,2	11,2	10,7	13,0
Financiële instellingen	64,7	68,9	19,4	14,5	16,7	18,6	19,8
Zakelijke dienstverlening	44,5	45,4	12,8	10,4	11,2	11,2	13,1
Openbaar bestuur	47,7	49,6	14,1	11,3	12,8	11,6	14,5
Gesubsidieerd onderwijs	49,9	51,5	14,9	11,8	13,2	11,8	15,2
Gezondheids- en welzijnszorg	36,9	37,8	10,7	8,4	9,7	9,0	11,0
Cultuur en overige dienstverlening	39,0	40,0	11,6	9,0	9,9	9,7	11,9
Totaal	42,5	43,9	12,5	10,0	11,0	10,7	12,8
	% -verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar						
Industrie 1)	4,0	3,9	4,0	4,1	3,7	3,4	3,4
Bouwnijverheid	4,7	4,9	4,5	4,2	3,5	3,3	2,9
Handel	5,0	3,2	3,3	3,1	3,3	3,2	2,7
Horeca	1,9	0,8	0,9	1,0	-0,1	3,1	2,9
Vervoer en communicatie	4,3	3,4	3,5	3,4	3,5	2,3	2,4
Financiële instellingen	4,8	6,4	6,5	6,4	6,5	1,9	1,8
Zakelijke dienstverlening	4,4	2,1	2,2	1,7	2,1	2,0	2,0
Openbaar bestuur	3,2	3,9	3,9	3,6	4,1	2,1	2,5
Gesubsidieerd onderwijs	3,5	3,3	3,3	3,3	3,1	1,8	2,0
Gezondheids- en welzijnszorg	3,6	2,5	2,4	2,4	2,4	1,9	2,2
Cultuur en overige dienstverlening	4,2	2,7	2,7	2,9	2,3	1,9	2,2
Totaal	4,0	3,3	3,4	3,2	3,2	2,4	2,4

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

De cijfers in deze kolom zijn bijgesteld; zie de technische toelichting voor meer informatie.

Bron: CBS